Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 24.02.2022 www.osw.waw.pl

Rosyjski atak na Ukrainę (24 lutego, godz. 20.30)

Andrzej Wilk

Do wczesnych godzin wieczornych atakujące wojska rosyjskie przełamały obronę ukraińską w strefie przygranicznej na wszystkich kierunkach uderzenia. Zgrupowania działające od strony Białorusi wkroczyły do obwodów kijowskiego i czernihowskiego, zaś zgrupowanie z terytorium Rosji – do północnej części obwodu sumskiego. Wszystkie kierują się w stronę Kijowa. W większości przypadków zgrupowania rosyjskie związały się walką z jednostkami armii ukraińskiej na obrzeżach miast stołecznych obwodów przygranicznych – Chersonia, Charkowa, Czernihowa i Sum – przy czym ostatnie z wymienionych miało już zostać opanowane (według części źródeł w Sumach nadal dochodzi do wymiany ognia). Wielogodzinna próba odzyskania przez stronę ukraińską kontroli nad podkijowskim lotniskiem Hostomel zakończyła się niepowodzeniem, do którego przyczynił się drugi w ciągu dnia rosyjski desant śmigłowcowy. Według części źródeł do obiektu tego zmierza flotylla 18 ciężkich samolotów transportowych z Pskowa. Wojska, które wkroczyły z Białorusi bezpośrednio do obwodu kijowskiego, opanowały ponadto elektrownię jądrową w Czarnobylu i otaczający ją teren, a także rozpoczęły ostrzeliwanie zaopatrującej Kijów elektrociepłowni trypolskiej nad Dnieprem.

Średnia głębokość natarcia w głąb terytorium Ukrainy po 12 godzinach operacji wynosi 60 km, przy czym najmniejsze postępy osiągnęły siły tzw. separatystów w Donbasie (wspieranych przez rosyjskie lotnictwo i artylerię) – przesunęły się one o 8–12 km od pozycji wyjściowych i nie zajęły żadnej z większych miejscowości po kontrolowanej przez przeciwnika stronie obwodów ługańskiego i donieckiego (podobnie jak w przypadku działań w innych regionach związały się jednak walką na obrzeżach największego niezajętego jeszcze przez Rosjan miasta regionu – Mariupola). Najważniejszy dzienny sukces odnotowały pododdziały atakujące wzdłuż trasy M02 (Kijów–Orzeł–Moskwa), które od przekroczenia granicy pokonały 120 km i dotarły do Baturyna.

Strona ukraińska przestała podawać zbiorcze informacje nt. strat poniesionych przez wojska rosyjskie. W ostatnich doniesieniach informowała o zestrzeleniu łącznie 15 samolotów oraz unieruchomieniu w rejonie Głuchowa w obwodzie sumskim kolumny 15 czołgów za pomocą przeciwpancernych pocisków kierowanych Javelin, przy czym nie doprecyzowała, czy zostały one zniszczone, a na zamieszczonym materiale fotograficznym widać płonący bojowy wóz piechoty. Z kolei Rosjanie zwiększyli liczbę zniszczonych obiektów infrastruktury militarnej do 83 (w poprzednim komunikacie podawano 74) oraz poinformowali o zestrzeleniu czterech samolotów bojowych, śmigłowca i czterech dronów Bayraktar TB2.

Komentarz

- Działania wojsk rosyjskich wskazują, że pierwszoplanowym celem Moskwy jest opanowanie lub odcięcie od reszty terytorium Ukrainy Kijowa. Należy przyjąć, że prawdopodobne utworzenie pomiędzy Pskowem a opanowanym przez Rosjan Hostomlem mostu powietrznego będzie miało na celu przerzucenie bezpośrednio na północno-wschodnie obrzeża stolicy pododdziałów 76. Dywizji Desantowo-Szturmowej (a być może także innych związków taktycznych tego rodzaju wojsk), potencjałem nieustępującej ciężkim formacjom zmechanizowanym (na jej wyposażeniu znajdują się czołgi i bojowe wozy piechoty). W kolejnych godzinach – również w nocy – należy spodziewać się, że jednostki przybyłe do Hostomla oraz atakujące z obwodów sumskiego i czernihowskiego będą zacieśniały pierścień okrążenia wokół Kijowa. Nacierające oddziały – podobnie jak w pierwszych 12 godzinach operacji – będą prawdopodobnie starały się wyminąć ukraińskie linie obrony, pozostawiając niewielkie siły do wiązania ich walką, a zasadniczą część żołnierzy kierując w stronę stolicy.
- Przyjęte przez Kijów założenie organizacji obrony w oparciu o główne miasta (węzły komunikacyjne), a tym samym zablokowanie ruchu wojsk FR w sytuacji zajmowania przez Rosję kolejnych strategicznych obiektów należących do dostawców energii oraz ostrzeliwania pozostałych (z możliwością ich uszkodzenia lub zniszczenia), staje się coraz bardziej problematyczne. Według strony ukraińskiej poza ostrzałem wspomnianej elektrociepłowni trypolskiej wojska FR miały rozpocząć ostrzał artyleryjski Zaporoskiej Elektrowni Jądrowej w Enerhodarze nad Zbiornikiem Kachowskim, lecz informacja o tym zdarzeniu może być jedynie elementem wojny informacyjnej (trudno podejrzewać stronę rosyjską o próbę spowodowania katastrofy nuklearnej w bezpośrednim zasięgu własnych oddziałów). Kwestią otwartą pozostaje, czy w przypadku uporczywej obrony miast Rosjanie zdecydują się na odcięcie dostaw energii do nich, co wywoła lokalne katastrofy humanitarne.
- Podawane przez Ukraińców informacje o stratach rosyjskich (jeśli przyjmiemy wiarygodność tych danych) w dalszym ciągu pozwalają określić koszty operacji od strony stricte wojskowej mianem wyjątkowo niskich. Zwraca uwagę, że żadna ze stron nie wykorzystuje na większą skalę tematu strat przeciwnika w charakterze oręża w wojnie informacyjnej. Próby podejmowane przez Ukraińców kolidują z podawanymi przez nich danymi, podobnie jak informacje nt. jeńców oraz poddających się do niewoli żołnierzy i całych pododdziałów (jako reprezentatywny w skali całej 74. Brygady Zmechanizowanej z Jurgi uznano w przekazie resortu obrony Ukrainy pluton rozpoznawczy). Na ocenę efektywności uderzeń rakietowo-powietrznych w dalszym ciągu nie pozwala brak informacji na temat zniszczeń poczynionych od wczesnych godzin rannych (nie stanowi takowej podawana przez Rosjan liczba bombardowanych obiektów). Szczątkowa aktywność ukraińskiego lotnictwa do późnego popołudnia pozwala przyjąć, że zniszczenie go na lotniskach, podobnie jak wyeliminowanie samych lotnisk, powiodło się co najwyżej częściowo.